

การจัดการงานศพในประเทศสิงคโปร์

Funeral Arrangements in Singapore

พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, รศ.ดร.¹

Phrapalad Raphin Buddhiso

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการนี้เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการศพของประเทศสิงคโปร์ ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง ผลการศึกษาพบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพื้นที่จำกัด จึงมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศพนับตั้งแต่การจัดการศพ การเผา และที่เก็บกระดูก อย่างเป็นขั้นตอนตามระบบกฎหมาย มีการอนุญาตให้เอกชน เข้ามาบริหารจัดการศพ ในรูปของบริษัท แบบ Organizer ที่ทำหน้าที่บริหาร มีค่าบริการและจัดการที่เหมาะสม มีสถานที่ในรูปแบบบริษัท เป็นตัวกลางสถานที่กลางในการประกอบพิธีกรรม จนกระทั่งฌาปนกิจในสถานที่รัฐกำหนดให้ ที่ควบคุมได้ทั้งมลภาวะและการบริหารพื้นที่ และการเก็บอัฐิ ซึ่งได้ตั้งคุณค่าตามความเชื่อ และได้ประโยชน์ตามนโยบายรัฐในการบริหารพื้นที่

คำสำคัญ: การจัดการศพ, ประเทศสิงคโปร์, การบริหารจัดการ

Abstract

This academic article is written with the aim to propose the guidelines for funeral management in Singapore. Methods of study were documentary study, research, participatory observation, interviews, and presented in essay form. Results of the study found that Singapore is a country with limited space. Therefore, there are laws regarding funeral management, including funeral arrangements, cremation, and bone storage step by step according to the legal system. There is permission for the private sector come in and manage the corpse in the form of a company organizer that performs administrative duties. There are appropriate administrative and management fees. There is a place in the form of a company. It is an intermediary, central place for performing rituals. until cremation at a state-designated place that can control both pollution and area management and collecting bones which has both value according to belief and benefit from government policy in area management.

Keywords: Funeral Management, Singapore, Management

¹ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Email: Raphind@yahoo.com

บทนำ

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2567 เดินทางไปสิงคโปร์และได้มีโอกาสร่วมเป็นผู้ประกอบในพิธีศพ หรือไปสวดศพ ซึ่งสถานที่ไปไม่ใช่เป็นวัด แต่เป็นบริษัทที่ตึกอาคาร มีระบบมีพนักงานดูแล จึงให้สนใจ มาสืบค้นข้อมูลและสอบถามกับพระสงฆ์ในวัดอานันทเมตตาราม สถานที่ที่ผู้เขียนไปพักและร่วมสังฆกิจว่าด้วยการสวดศพ จึงให้สอบถามตลอดกับพระผู้ร่วมพิธีกรรม อาทิ พระอาจารย์بابุ พระอาจารย์มหาอำนาจ ซึ่งท่านก็จะเล่าว่าศพจะถูกสวดตามสถานที่ที่เป็นบริษัทแบบนี้ หรือจัดใต้คอนโด ที่พักกรณีที่เป็นสถานที่ที่รัฐจัดการให้ วัด ในบ้าน หรือแต่ถ้ามาจัดในบริษัทที่เป็นตัวแทนอย่างนี้จะมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า จากนั้นก็จะนำไปเผายังสถานที่เผาที่รัฐจัดสร้างไว้ให้ รวมทั้งที่เก็บอัฐิ ดังนั้น เมื่อได้ข้อมูลแบบนี้แล้วผู้เขียนจึงให้สนใจ ด้วยวัดที่สังกัดอยู่คือวัดบึงทองหลาง ในฐานะที่เป็นศาสนสถานที่มีการจัดการศพในประเทศไทย และต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศพ อาทิ พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติที่เนื่องด้วยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งไปสัมพันธ์กับการจัดการศพ และจัดการด้านกลิ่นควันที่เกิดจากการเผาศพด้วย รวมไปถึงการบริหารต่าง ๆ อาทิ การบริหารสถานที่ให้ใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด การจัดการขยะ หรือพวงหรีดที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ทั้งหมด ทำให้เกิดการบริหารจัดการ รวมทั้งในสิงคโปร์รัฐเป็นผู้จัดการเผาศพ แต่ประเทศไทยวัดกลายเป็นผู้จัดการศพที่ยังขาดเรื่องความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ในการเดินทางและการเข้าร่วมสังฆกรรมในพิธีกรรมศพ จะได้ค้นคว้าและนำข้อมูลมาเล่าแบ่งปันเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศพอย่างเป็นระบบ โดยมีต้นแบบจากสิงคโปร์ ที่จะได้ทั้งในส่วนของคุณค่าตามความเชื่อทางศาสนาที่ตนเองนับถือ และได้ทั้งมูลค่าที่อาจใช้คำว่าประโยชน์ได้ ประหยัดทั้งพื้นที่และเงินตรา ซึ่งจะได้นำข้อมูลมาเล่านำเสนอแบ่งปันต่อไป

เริ่มตั้งแต่ตาย

จากคำบอกเล่าของพระมหาอำนาจ กลยาณวาที ป.ธ.9 (พระมหาอำนาจ กลยาณวาที ป.ธ.9, 2567สัมภาษณ์) และหลวงพ่อเสมอ (หลวงพ่อเสมอ, 2567, สัมภาษณ์) ที่ให้ข้อมูลว่า สิงคโปร์ที่อยู่ติดวันอานันทเมตตารามก็ใช้แพลตฟอร์ม ที่เป็นของรัฐบาล และด้านล่างจะเป็นโรงโลง เมื่อมีคนตาย ก็จัดพิธีศพที่ชั้นล่างของแพลตนั้น ผู้เขียนจึงไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่ง วินทร์ เรียววารินทร์ (วินทร์ เรียววารินทร์, 2566) ได้นำเสนอเป็นข้อมูลเป็นประสบการณ์ของการร่วมงานศพไว้ว่า

พลเมืองสิงคโปร์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในแพลตฟอร์ม เมื่อมีคนตาย ก็จัดพิธีศพที่ชั้นล่างของแพลตนั้นเลย ชั้นล่างของแพลตทุกหลังเป็นพื้นที่โลง ออกแบบเป็นพื้นที่ที่เนกประสงค์ ลูกหลานก็เพียงโทร.แจ้งเจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติ (HDB) หรือไปที่สำนักงานโดยตรง เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ ก็เรียบร้อย

แพลตฟอร์มทั้งหมดขึ้นตรงต่อหน่วยงานที่เรียกว่า The Housing & Development Board (HDB) ก็คล้ายกับการเคหะแห่งชาติของบ้านเรา HDB อยู่ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรับผิดชอบที่พักอาศัยของพลเมืองทั้งประเทศ

ทางการคิดค่าเช่าพื้นที่ต่ำมาก การใช้พื้นที่จัดงานศพหัววัน คิดเงิน 130 เหรียญ (3,250 บาท) ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าฟรีหมด

อีกแบบหนึ่งจะมีบริษัทหรือสถานที่ ที่ออกแบบไว้สำหรับการจัดการศพ

ส่วนผู้เขียนได้มีโอกาสไปร่วมสังเกตการจัดการจัดการศพ ที่สิงคโปร์ จะพบใน 2 อริยาบท โดยไปที่บริษัท ที่มีการออกแบบเป็นตึกหลายชั้น เรียกสถานที่นั้นว่า Singapore Casket และสอบถามจากพระอาจารย์เสมอ ผู้เป็นประธานนำสวด ได้บอกว่าบริษัทนี้จะมีสาขาอยู่ประมาณ 10 แห่งในสิงคโปร์ เรียกว่ากินพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้เขียนก็สงสัยว่า มีเท่าไรอย่างไร จึงไปสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ ด้วยคำค้นในชื่อบริษัท พร้อมกับสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่จัดการศพ ก็จะมีสถานที่แตกต่างกันทางศาสนาไป และจำแนกโดยชื่อ อย่างวันที่ผู้เขียนไปร่วมพิธีสวด ก็จะพบพระศรีลังกา พระจีนมหายาน คณะของเรา 4 ท่าน พระเถรวาทจากไทยและบาทหลวงในแบบคริสต์ ท่านมหาอำนายชี้บอกว่าเป็นบาทหลวงมาประกอบพิธี ดังนั้น สถานที่ดังกล่าวจึงเป็นเสมือนพื้นที่กลาง อย่างกรณีในประเทศไทย ก็จะแยกเป็นวัดพุทธ โบสถ์คริสต์ หรือกุโบว์ ในแบบแต่ละศาสนา แต่ในส่วนของประเทศสิงคโปร์ด้วยความพื้นที่จำกัด และการออกแบบการจัดการศพจึงเป็นแบบการบริหารจัดการที่ครบวงจรในรูปแบบของบริษัทจัดการศพก่อนเผา จากนั้นนำไปเผาในสถานที่ของรัฐ และนำอัฐิไปไว้หรือเก็บยังศาสนสถานของตนเองนับถือตามพื้นที่และการออกแบบดังที่จะได้นำเสนอต่อไป

ภาพที่ 1 สังเกตการณ์พระสงฆ์วัดอานันทเมตตยารามกับการบริหารชุมชน ด้านฌาปนสงเคราะห์ (ภาพผู้เขียน 25 เมษายน 2567)

สถานที่จัดการศพ

จากการสอบถามหลวงพ่อบุญจะ ได้ข้อมูลเรื่องเดียวกันว่ามีประมาณ 10 สาขา ซึ่งถือว่ามีจำนวนมาก แต่การบอกเล่าอาจเป็นประสบการณ์ของท่าน ความที่ผู้เขียนเข้าออกประเทศสิงคโปร์ก็หลายครั้งไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาหลายปี และหลายครั้งแต่จะเป็นครั้งแรก ที่ได้ไปสวดศพ จึงให้สนใจต่อสถานที่ของการสวดศพ ประหนึ่งการจัดการศพ จึงให้ใครสนใจต่อประเด็นดังกล่าวด้วยที่วัดผู้เขียน คือวัดบึงทองกลาง ก็จัดการศพเหมือนกัน ซึ่งจะไปสัมพันธ์กับการบริหารจัดการ ที่ในแต่ละเดือนถว้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 100 ศพ มีศาลาสวดศพ 20 ศาลา เพื่อรองรับการบริการสังคมในรูปแบบของฟรีไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งกลุ่มผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ก็จะเป็นชาวบ้าน ด้วยเคยได้ยินผู้เริ่มโครงการฌาปนสงเคราะห์หรืออย่างพระครูพิศาลวิริยคุณ (สิงโต ติสโส) ท่านริเริ่มทำโครงการเมื่อประมาณ พ.ศ.2526 ในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส (พ.ศ.2501-2546) ซึ่งผลคือการได้ช่วยเหลือประชาชน หรือการที่ผู้เขียนเคยไปเป็นที่วัดชลประทาน

ภายใต้แนวทางของสุคติสถาน ที่มีการออกแบบพื้นที่ให้เหมือนที่ผู้เขียนไปเห็นที่สิงคโปร์ ที่มีการออกแบบให้ดูดีและเป็นไปการบริหารที่ใช้สอยอย่างเป็นระบบ เมื่อจำเพาะไปที่สิงคโปร์ประหนึ่งเสริมแนวคิดของผู้เขียนด้วยเคยไปเห็นมาหลายที่และการจัดการศพวัดบึงทองกลาง กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบฌาปนสงเคราะห์ฟรี (ภาพขวา)

ภาพที่ 2 สุคติสถานวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จ.นนทบุรี ที่พยายามปรับระดับการจัดการศพให้ดูได้ประโยชน์ประหยัดอย่างสูงสุด (ภาพซ้าย)

จากภาพที่ 2 สุคติสถานวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จ.นนทบุรี ที่เจ้าอาวาสในฐานะที่เป็นผู้บริหารยุคใหม่ที่พยายามปรับระดับการจัดการศพให้ดูได้ประโยชน์ประหยัดอย่างสูงสุด และการจัดการศพวัดบึงทองกลาง กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบฌาปนสงเคราะห์ฟรี ที่ยังอิงกับคติแบบเดิม ซึ่งอาจมีแนวทางหรือการปรับที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป ดังที่พระมหาบุญฤทธิ์ จิตเมธ (เพชรถึง) (พระมหาบุญฤทธิ์ จิตเมธ (เพชรถึง), 2565, สัมภาษณ์) แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สุคติสถานดิจิทัลอัฐิในบริบทพระพุทธศาสนาของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ พระอารามหลวง ปากเกร็ด นนทบุรี ที่เสนอเป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศพในแบบทันสมัยที่เป็นประโยชน์และหยัดที่ว่า

ปัญหาอุปสรรคการจัดการงานศพวัดชลประทานรังสฤษฎ์ คือด้านพิธีกรรม ผู้เข้าร่วมงานศพไม่ทำตามระเบียบที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ได้กำหนดไว้ โดยงดพวงหรีดและการนำบายมุขต่าง ๆ เข้ามาในงาน การแทรกแซงจากภายนอก คือธุรกิจโลงศพ ธุรกิจการตกแต่งดอกไม้หน้าศพ และร้านพวงหรีด เข้ามาหวังผลประโยชน์จากเจ้าภาพ

แนวคิดการจัดการงานศพมี 2 แนวคิด คือ (1) ด้านนามธรรม วัตถุประสงค์เน้นให้ผู้เข้าร่วมงานศพทุกคนได้ฟังธรรม ได้คติธรรม นำไปใช้ในชีวิตจริงส่งเสริมให้เกิดปัญญาสูงสุด (2) ด้านรูปธรรม วัดมีความเรียบง่าย ประหยัด ไม่ยุ่งยาก รวดเร็ว ทันสมัย บริหารจัดการขยะโดยงดพวงหรีด งดการใช้โฟม รักษาสิ่งแวดล้อม งดเลี้ยงอาหารหลังสวดเสร็จ สุคติสถานดิจิทัลอัฐิในบริบทพระพุทธศาสนาของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ส่งเสริมให้เกิด (1) คุณค่าทางด้านจิตใจ ยกย่องผู้วายชนม์ไว้เป็นที่สักการะในระบบดิจิทัล เป็นการปรับเปลี่ยนจากอัฐิของผู้วายชนม์ที่อยู่ตามกำแพงวัดมาบันทึกเป็นไฟล์ระบบดิจิทัล(Cloud) ลดค่าใช้จ่ายในการสร้างเจดีย์บรรจุอัฐิ (2) ประโยชน์ประหยัด สามารถเก็บรักษารูปภาพได้ตลอดชีพ เวลาผ่านไปก็ไม่เสื่อมสภาพ สะดวก และทันสมัย และ (3) สืบต่อพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืนทำให้ลูกหลานของผู้วายชนม์สามารถศึกษาค้นคว้าหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาได้จากระบบดิจิทัล สืบสานประเพณีและวัฒนธรรมแห่งกตัญญูตา เข้าใจธรรม เกิดความศรัทธา และนำไปปฏิบัติจริง

หรือในงานศึกษาของพระปลัดระพิน พุทธิสาโร และคณะ (พระปลัดระพิน พุทธิสาโร และคณะ, 2565) ในเรื่อง การจัดการศพเพื่อลดมลภาวะ และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ Organizing corpses to reduce pollution and promote the environment according to Buddhism ที่มีเป้าหมายของการศึกษาเพื่อเป็นการบริหารจัดการศพให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งจากข้อมูลส่วนนี้จะได้นำมาเป็นกรณีเทียบเคียงศึกษาร่วมกับแนวทางของประเทศสิงคโปร์ต่อไป

ตารางที่ 1 สถานที่จัดงานศพที่มีรูปแบบของบริษัทที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

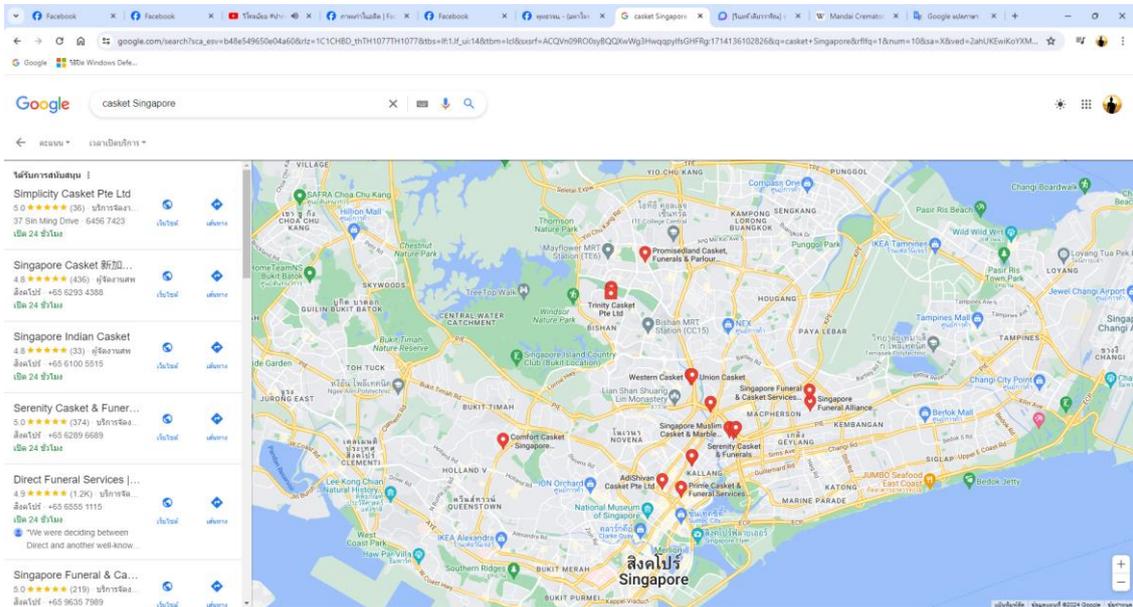
ที่	บริษัทและสถานที่ให้บริการ	ลักษณะของการจัดการ
1	Simplicity Casket Pte Ltd 37 Sin Ming Drive · 6456 7423 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
2	Singapore Casket 新加坡殡仪馆 สิงคโปร์ · +65 6293 4388 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
3	Singapore Indian Casket สิงคโปร์ · +65 6100 5515 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
4	Serenity Casket & Funerals สิงคโปร์ · +65 6289 6689 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
5	Direct Funeral Services Funeral Planning Packages in Singapore สิงคโปร์ · +65 6555 1115 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
6	Singapore Funeral & Casket Services 新加坡殡葬礼仪 สิงคโปร์ · +65 9635 7989 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
7	Casket Fairprice Pte Ltd - Funeral Services in Singapore สิงคโปร์ · +65 6455 9909 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
8	Little India Casket สิงคโปร์ เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
9	Peace Casket สิงคโปร์ · +65 6396 4555 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
10	Hindu Casket สิงคโปร์ · +65 6222 4444 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
11	Comfort Casket - Singapore Funeral Service สิงคโปร์ · +65 9721 7291 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
12	Singapore Funeral Alliance 新加坡殡葬联盟 สิงคโปร์ · +65 6547 0231 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
13	Trinity Casket Pte Ltd สิงคโปร์ · +65 6451 4496 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ

ที่	บริษัทและสถานที่ให้บริการ	ลักษณะของการจัดการ
14	五福壽板店 Union Casket Singapore · +65 6353 8449 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการโลงศพ
15	Singapore Muslim Casket & Marble Contractor Pte Ltd สิงคโปร์ · +65 6291 9794 เปิด 24 ชั่วโมง	ผู้จัดงานศพ
16	Simplicity Casket Pte Ltd สิงคโปร์ · +65 6456 7423 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ
17	Western Casket 威士登长生店 สิงคโปร์ · +65 6253 0001 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการโลงศพ
18	AdiShivan Casket Pte Ltd Singapore · +65 8249 5504 เปิด 24 ชั่วโมง	ผู้จัดงานศพ
19	John Hochstadt Building	บริการโลงศพ
20	Hindu Casket Services Pte Ltd สิงคโปร์ · +65 6297 1505	บริการโลงศพ
21	Singapore Funeral Services by Funeral Sanctuary Buddhist Funeral Funeral Packages for All Religions สิงคโปร์ · +65 8900 0000 เปิด 24 ชั่วโมง	บริการจัดงานศพ

จากข้อมูลที่คุณเขียนเป็นตารางเกี่ยวกับสถานที่จัดงานศพในสิงคโปร์ คิดว่าอาจจะมีสถานที่สำหรับอำนวยความสะดวก อาจจะมีมากกว่านี้ เพราะผู้เขียนได้ค้นในระบบออนไลน์ จะมีคำค้นเป็น ชื่อบริษัทที่ผู้เขียนไปมาล่าสุดที่มีการบริหารจัดการสำหรับการจัดการศพ ที่มีสถานที่ จัดเป็นสัดส่วน มีห้องจัดเลี้ยง ฝ้าศพ สนทนากันและกัน รวมไปถึงทำศาสนพิธีกรรมทางศาสนานั้น มีโต๊ะอาหารสำหรับการอยู่เป็นเพื่อนศพ สถานที่สำหรับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ดังที่ผู้เขียนเห็นพระจีน สายมหายาน บาทหลวง มาร่วมงาน และหลวงศรีลังกา ที่มาเป็นพระผู้ประกอบพิธีกรรม

ภาพที่ 3 ภาพตึกอาคาร ที่ทำการที่เขียนไว้ด้านบนดีกว่า Singapore Casket ที่หมายถึงสถานที่ประกอบพิธีกรรม เป็นอาคารพาณิชย์อย่างดี ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้เขียนได้เดินทางร่วมพิธีกรรมการจัดการศพในสิงคโปร์ (ภาพออนไลน์)

ภาพที่ 4 แผนที่ตามคำค้น ที่สืบค้นเพื่อดูที่ตั้งของสถานที่จัดการศพในประเทศสิงคโปร์ (ภาพออนไลน์)

จากแผนที่ผู้เขียนได้ทดลอง เอาชื่อบริษัท ที่ผู้เคยไปร่วมงานศพมาค้นหา จะพบว่ามีจำนวนที่ตั้งหรือหน่วยที่จัดงานศพ จำนวนมากหลายที่ตั้งตารางที่สืบค้นมา ที่มีคำจำแนกเป็น Muslim Hindu Western India ซึ่งวินิจฉัยว่า น่าจะเป็นพื้นที่สะท้อนถึงความแตกต่าง โดยใช้มิติทางศาสนาเป็นเครื่องจำแนก หรือชาติพันธุ์ และศาสนา ซึ่งมีลักษณะและรูปแบบของความเชื่อที่แตกต่างกันด้วยในประเทศสิงคโปร์มีกลุ่มชาติพันธุ์จีน ซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ ชาวพื้นเมืองมลายู ชาวอินเดียที่เป็นทั้งฮินดู อิสลาม ซิกข์ รวมทั้งชาวจีนที่เป็นพุทธ หรือคริสต์ เป็นต้น แต่ทั้งหมดมีการจำแนกสถานที่โดยมีการออกแบบการจัดการศพ ที่มีลักษณะที่แตกต่างต่างหลากหลายด้วยเช่นกัน

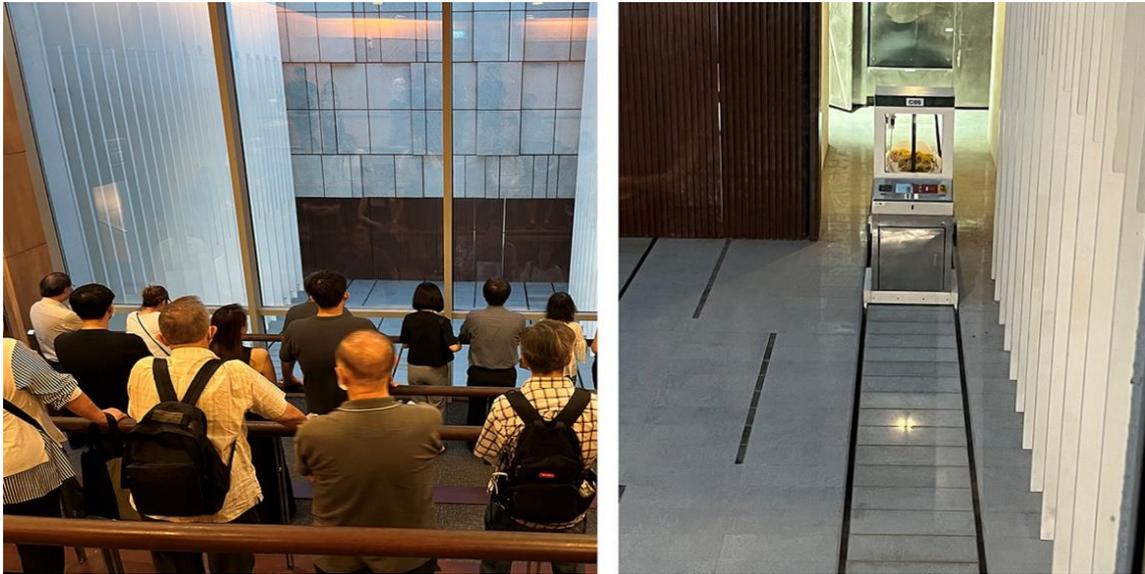
ภาพที่ 5 การจัดการศพในบ้านก็สามารถทำได้ แต่มีค่าใช้จ่ายและค่าบริหารจัดการ โดยในภาพเป็นโยมอุปถัมภ์วัดอานันทเมตตาราม และผู้เขียนได้ไปร่วมสวด สังกะการณถึงการจัดการศพในประเทศสิงคโปร์ด้วย (ภาพพระมหาอำนาจ กลยุณเมธี, 25 เมษายน 2567)

การจัดการเผา

ส่วนที่เผา จากคำบอกเล่าของพระมหาอำนาจ ท่านบอกว่าอยู่ติดกับชายแดนมาเลเซีย Mandai Crematorium and Columbarium เป็นเหมือนสุสานของรัฐบาลที่เก็บค่าธรรมเนียมเข้าประเทศ สืบค้นข้อมูลยังมีอีก 2 แห่ง ซึ่งเป็นของรัฐบาลเช่นเดียวกันซึ่งอยู่ในย่านเดียวกัน คือ (1) Choa Chu Kang Columbarium และ (2) Yishun Columbarium ที่ทุกศาสนาจะต้องไปจัดการเผาที่สถานที่แห่งนี้ โดยจะมีการประกอบพิธีกรรมตามศาสนาของแต่ละศาสนาที่ตัวเองนับถือกันไป และอีกสถานที่หนึ่งคือที่วัดก่งเม้งซานโป๊กกซี่ (Kong Meng San Phor Kark See Monastery) ซึ่งท่านพระมหาอำนาจ กลยาณวาที (พระมหาอำนาจ กลยาณเมธี, 2567) ให้ข้อมูลว่าเป็นฌาปนสถานดั้งเดิมที่มีอยู่แต่เดิมมาก่อนกฎหมายจึงน่าจะเป็นที่เผาศพแห่งเดียวที่มีอยู่ในวัด ซึ่งคาดว่าน่าจะจะเป็นของกลางแต่มาทุกศาสนาหรือไม่แน่ใจว่าจะอย่างไร? ส่วนเมื่อเผาศพแล้ว ก็จะมีการจัดเก็บกระดูกหรืออัฐิไว้ Mandai Crematorium and Columbarium ของรัฐเองก็ได้ ซึ่งมีพื้นที่ไว้คอยอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ (Laser, 2559) หรือตามสถานที่ต่าง ๆ ตามศาสนาของตัวเองอีกเช่นเดียวกับกรณีของศาสนาพุทธ อาทิ วัดอนันตเมตตยาราม ก็มีที่สำหรับเก็บกระดูกหรืออัฐิที่เรียกว่า Columbarium โดยหลวงพี่พระมหาอำนาจ กลยาณเมธี (พระมหาอำนาจ กลยาณเมธี, 2567) เล่าให้ฟังขณะช่วยกิจกรรมของท่านว่าที่วัดมีอายุ 30 ปีต้องเสียค่าธรรมเนียมใหม่ เรียกว่ามีค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการหลังเผาแล้ว ดังนั้น ภาพรวมจึงเป็นเรื่องของการบริหารจัดการที่เนื่องด้วยการจัดการศพ หรือคนตาย โดย (1) เป็นเรื่องของการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ จำนวนคน พื้นที่ใช้สอย (2) จัดการให้สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีความเชื่อภายใต้ความหลากหลายแตกต่าง (3) เป้าหมายเพื่อการบริหารให้เกิดคุณค่าจากความเชื่อต่อความตายและชีวิตหลังความตาย และมูลค่าที่เกิดประโยชน์ ประหยัดจากการบริหารจัดการศพ

ภาพที่ 6 สุสานสำหรับเผาศพที่เรียกว่า Mandai Crematorium and Columbarium ซึ่งเป็นของรัฐ (ซ้าย) และวัดก่งเม้งซาน อีกสถานที่ที่ทำให้เกิดการเผาศพในประเทศสิงคโปร์ (ภาพออนไลน์)

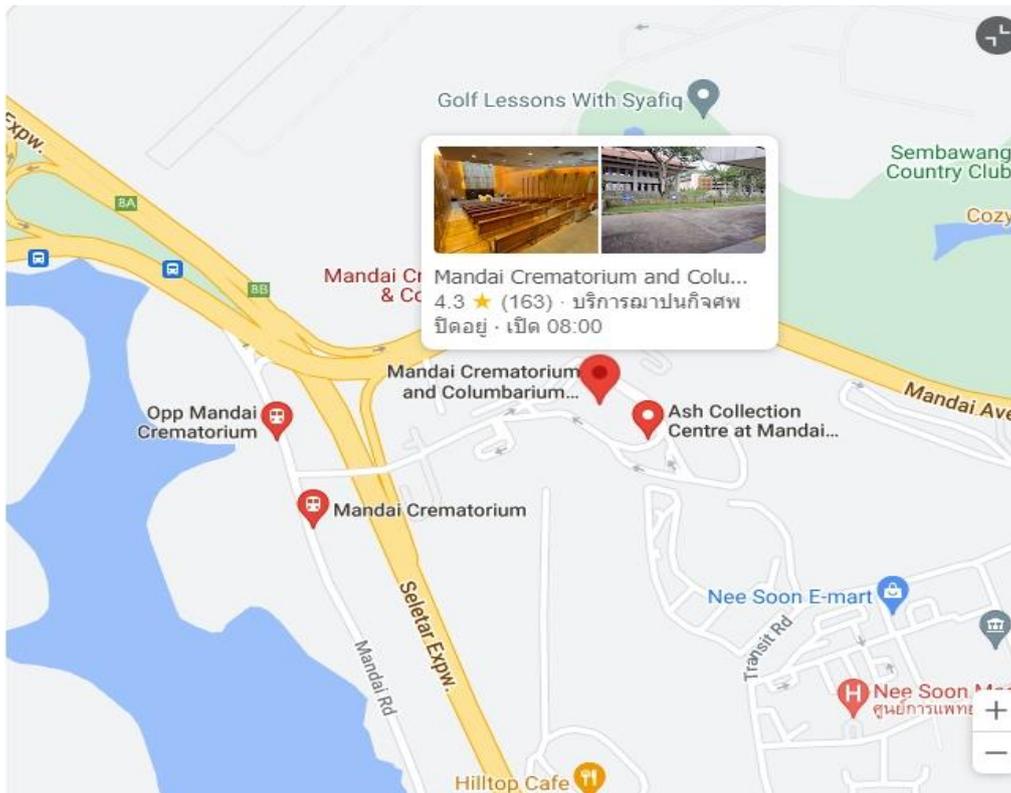

ภาพที่ 7 ภาพการเผาศพใน Mandai Crematorium and Columbarium สถานที่เผาศพของรัฐ
(ภาพ, วินทร์ เรียววาริน, 2566)

จากภาพ 6-7 เป็นภาพที่ผู้เขียนได้สืบค้นจากระบบออนไลน์ จะมีข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการศพในพื้นที่เกี่ยวกับการเผา ซึ่งเมื่อสำรวจจะพบข้อมูลเชิงพื้นที่ อาทิเป็นพื้นที่เผาศพที่จัดบริหารโดยรัฐ และที่เก็บอัฐิ ของผู้วายชน ดังปรากฏตามภาพที่สำรวจ ด้านล่างจะพบว่า มีสถานที่สำหรับเก็บกระดูก และสถานที่สำหรับเผาและเก็บในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้นการบริหารจัดการศพ การบริหารกระดูก หรือความเชื่อเนื่องต่อหลังความตายเป็นเรื่องที่ประเทศสิงคโปร์ใช้หลักการบริหารจัดการ อันด้วยเงื่อนไขอันจำกัดทั้งในส่วนของจำนวนคน ลักษณะทางภูมิศาสตร์เชิงพื้นที่ ที่ไม่เอื้อให้เกิดการทำตามศาสนพิธีกรรมแบบเดิมได้ และการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ว่าด้วยการจัดการ ซึ่งน่าจะนำบางประการมาใช้ในการบริหารภายในประเทศไทยได้ เช่น เจดีย์เก็บอัฐิ ที่ใช้พื้นที่ของวัด หรือกรณีข้อพิพาทบางประการเกี่ยวกับที่ดินอันเนื่องจากการเผาศพ เป็นต้น เหล่านี้เป็นสิ่งพึงนำมาใช้ในการบริหารในประเทศไทยได้

ภาพที่ 8 ผู้เขียนกับการสังเกตการณ์ในพิธีกรรมและการจัดการศพในประเทศสิงคโปร์ ที่ Singapore Casket ซึ่งจัดการศพในรูปบริษัทของเอกชน (ภาพ 24 เมษายน 2567)

ภาพที่ 9 ภาพเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการศพและกระดูกในประเทศสิงคโปร์ (ภาพออนไลน์)

จากภาพ 9 เป็นพื้นที่กลางสำหรับการบริหารจัดการศพ ที่สำรวจที่ตั้งแล้วอยู่ชายแดนเชื่อมระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ ทำให้เห็นอย่างไรเสียก็ถือว่าเป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดด้วยเช่นกัน

การเก็บกระดูก

การเก็บกระดูกจะกระทำหลังเผาเสร็จ รูปแบบการเผาที่เป็นเตาเผาที่ไร้มลภาวะ เหมือนที่ประเทศไทย ถูกกำกับให้วัดทั่วประเทศที่เป็นผู้จัดการศพในแบบศาสนาและความเชื่อ โดยใช้เกณฑ์ในเรื่องของการลดมลภาวะ ที่ให้วัดหรือหน่วยที่จัดการศพต้องใช้เตาปลอดจากกลิ่นควันไฟ จากข้อมูลพบว่า เตาเผาศพถูกออกแบบมาเพื่อการเผา เมื่อเผาเสร็จก็จะเก็บกระดูก จะมีการไปลอยอังคารตามความเชื่อ หรือนำไปไว้ยังหน่วยทางศาสนาตรงนั้นไปเป็นความประสงค์ของลูกหลาน ดังกรณีของภาพประกอบ 6 จะเป็นสถานที่เก็บกระดูกของวัดอานันทเมตตยาราม และวัดโป๊กกซิงกเมงชาน ซึ่งเป็นศาสนสถานสำหรับชาวพุทธในการเก็บอัฐิ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ โดยกรณีของวัดอานันทเมตตยาราม มีจำนวน 30 ปี ต้องเสียค่าใช้จ่ายใหม่ ประหนึ่งเป็นค่าเช่าชีวิตหลังความตาย

ภาพที่ 10 สถานที่เก็บกระดูกของวัดกังเมงซาน และวัดอานันทเมตยาราม การปรับปรุงทัศนและการออกแบบพื้นที่สำหรับการเก็บกระดูก (ภาพออนไลน์)

ภาพที่ 11 ในอาคารแต่ละหน้าห้องพิธีกรรมจะมีรูปภาพและข้อมูลผู้ตายที่หน้าห้องแต่ละห้อง ในงานศพจะไม่นิยมพวงหรีด แต่จะเป็นดอกไม้สด ที่ดูสบายตาและให้บรรยากาศอีกแบบในงานศพ (ภาพผู้เขียน 25 เมษายน 2567)

ดังนั้น จากภาพรวมของการจัดการศพอย่างเป็นระบบอันมีที่มาของข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ดังนั้น การฝังแบบคนจีน แบบคริสต์ และอิสลาม ถูกปรับเป็นการเผา การมีบริษัทหรือหน่วยงานที่เข้ามาเป็นตัวแทนในการออกแบบพื้นที่สำหรับจัดการศพ เช่น ประเทศไทยถ้าเป็นชาวพุทธก็ต้องเป็นวัด หรือชาวอื่น ๆ ก็เป็นไปตามหน่วยศาสนานั้น แต่ในสิงคโปร์มีบริษัทหรือหน่วยเอกชนเข้ามาเป็นส่วนในการบริหารและจัดการ

บทสรุป

ในการเดินทางครั้งนี้ นับเป็นประสบการณ์ตรงของการบริหารพื้นที่เกี่ยวกับการจัดการศพ ที่เอื้อให้เกิดการบริหารและการรักษาสถานที่จัดการศพอย่างเหมาะสม การที่มีหน่วยบริษัทเอกชน เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในรูปของบริษัท เมื่อสำรวจพบหลายบริษัทในรูปของ Organizer ที่ทำให้เกิดการ

บริหารจัดการอย่างเหมาะสม โดยมีค่าบริหารและจัดการที่เหมาะสมหรือดำเนินการโดยรัฐ ซึ่งจะวัดได้ถึงประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม เป็นทั้งค่าบริหารและค่าจัดการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น อาจเรียกได้ว่าศพก็ได้เผา การบริหารจัดการก็ได้ดำเนินการที่ได้ประโยชน์ ได้คุณค่าทางความเชื่อ และได้ประโยชน์แห่งรัฐในเชิงการบริหารพื้นที่ นับว่าคุณค่าที่เนื่องด้วยความเชื่อทางศาสนาและวิถีของตนเองก็ได้รับการปฏิบัติมูลค่าที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

1) หนังสือ

พระมหาบุญฤทธิ์ ฐิตเมโธ (เพชรถึง). (2565). สุกตีสถานดิจิทัลอัฐิในบริบทพระพุทธศาสนาของวัดชลประทาน รังสฤษดิ์ พระอารามหลวง ปากเกร็ด นนทบุรี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (สาขา พระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

2) สื่อออนไลน์

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร และคณะ. (2565). *การจัดการศพเพื่อลดมลภาวะ และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ Organizing corpses to reduce pollution and promote the environment according to Buddhism*. สุโขทัย : กองทุนพระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี มหาวีโร/อาจใหญ่). ออนไลน์. แหล่งที่มา. <https://anyflip.com/kffkc/oeno>(สืบค้น 27 เมษายน 2567).

วินทร์ เรียววาริณ. (2566). งานศพที่สิงคโปร์. ออนไลน์. แหล่งที่มา. <https://www.blockdit.com/posts/647ccc83e7b921076161312b> (สืบค้น 24 เมษายน 2567).

อาจารย์เกษม. (2567). ไปดูงานศพสิงคโปร์กัน. ออนไลน์. แหล่งที่มา. <https://www.youtube.com/watch?v=oFvwGrEZJUg>(สืบค้น 24 เมษายน 2567).

laser (2559). [CR] เทียวไปกินไป by laser @ สิงคโปร์ : ไปงานศพ 1 : Mandai Crematorium. ออนไลน์. แหล่งที่มา. <https://pantip.com/topic/35936275>(สืบค้น 24 เมษายน 2567).

_____. (2559). [CR] เทียวไปกินไป by laser @ สิงคโปร์ : ไปงานศพ 2 : Mandai Crematorium. ออนไลน์. แหล่งที่มา. <https://pantip.com/topic/35939615> (สืบค้น 24 เมษายน 2567).

3) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พระมหาอำนาจ กลยานเมธี. (2567). วัดอานันทเมตตยาราม สิงคโปร์. (24 มกราคม 2567)